

[Om/About](#)[Tips oss!](#)[Annonser?](#)[Følg oss](#)[Arkiv](#)[Logg inn](#)[NYHET](#)[KULTUR](#)[MENINGER](#)[FOTO](#)[SPORT](#)[MAGASIN](#)[ENGLISH](#)

De uvelkomne

INNPAKKET. En pose med hamburgerbrød gjemmer seg under jakken til Angelica. Den skal hun spise til lunsj. FOTO: LENE R. THORBJØRNSEN

Hun er en av de usynlige, en av dem vi helst ikke vil vite at eksisterer. Til nå har hun og de andre hjemløse hatt et sted å sove om natten i Bergen. Det blir det kanskje slutt på nå.

Skrevet av Live Vedeler Nilsen - 28. februar 2015

◀ 3

◀ 5

Det regner, selvfølgelig. Masse. En kvinne sitter inntullet i en bylt av blomstrete sjal overfor Deli de Luca. Hun er lokalkjendis, men det er ingen som vet hvem hun er.

Vonde minner

Som kjendiser flest, vil Angelica Bobu først helst ikke bli

Følg
Studvest på
Facebook

Last ned
papirutgaven

 STUDENTRADIOEN
I BERGEN

HØR LIVE

Mest leste
saker siste
uken

Kjønnsspoeng –
øg til menn

Studvest og
parlamentet:
En kj...

De uvelkomne

Controversy
surrounds
Klubb Fa...

tatt bilde av. Hun forklarer at hun ble tatt av politiet en gang fordi de tok feil av henne og en annen kvinne på et bilde. Kvinnen på bildet hadde stjålet noe, og Angelica måtte sitte en natt i fengsel for noe hun ikke hadde gjort. Det satte spor. Når Diane Hellen, som har stilt opp som tolk for Studvest, forklarer at hun ikke kommer til å havne i fengsel fordi vi tar bilder av henne, slapper hun av og smiler til kameraet. Det glimter i metall idet hun blotter tanngarden. Halvparten av tennene i overmunnen mangler, og av dem som er igjen er nesten alle laget i et gullknende materiale.

– Folk i Norge er ganske vennlige. Noen gir meg mat når de går forbi, og de gir penger. Det er det ingen som gjør der jeg kommer fra, sier Angelica.

Hun og familien hennes er fra byen Tîrgu Jiu i Romania, nesten 300 kilometer utenfor hovedstaden Bucuresti. På de to årene de har bodd i Bergen, har de rukket å bli kjente fjes for de fleste av byboerne. Ektemannen til Angelica tigger på Festplassen i sin altfor store oransje jakke, og datteren selger blomster og cowboyhatter på kveldstid sammen med en venninne. De spiser alle sammen på Robin Hood Huset hver dag.

Å snakke sant om livet

– Skulle ønske flere stilte

Når ensomhet er bedre enn alte...

Ventetiden er snart over

Kjærlige Vibber

Norwegian culture night at Fan...

SHERWOOD-SKOGEN. Omrent 800 måltider serveres på Robin Hood Huset hver uke. Maten er laget av datovarer som stiftelsen får gratis, og tilberedt av Inigo Mikkel Rem og de andre frivillige. FOTO: LENE THORBJØRNSEN

Femtenkroner'n

På Robin Hood Huset serverer frivillige gratis mat hver dag, et tilbud fattige tilreisende i byen benytter seg av. Der har de også flere språkkurs, CV- og søkeradsverksted, og tilbyr råd og veiledning med særlig fokus på barn og familier. De samarbeider tett med Kirkens Bymisjon og Caritas Infosenter, som begge har ulike tilbud for fattige tilreisende. Caritas Infosenter tilbyr rådgivning og veiledning til arbeidsinnvandrere knyttet til bolig, helse og jobb. Det hjelper de tilreisende å navigere i det norske systemet og med å finne ut av ting som er selvsagte for folk flest, men som kan være vanskelig når man ikke kan språket.

– Vi trenger flere slike tilbud i Bergen, og det er spesielt behov for flere rådgivningstjenester. Det finnes heller ikke noe dusjtilbud i Bergen. Det er det stort behov for. Man kan kanskje skaffe seg et jobbintervju, men man kommer ikke langt hvis man dukker opp skitten og ustelt, sier Sebastian Schwalbach.

Han er prosjektleder for Kirkens Bymisjons overnattingstilbud for fattige tilreisende. Hver mandag og torsdag fra halv ti til ti sitter han på et kontor ved Korskirken og registrerer overnattingsgjester. Det koster 15 kroner å overnatte, noe som har ført til at gjestene omtaler det kort og godt som Femtenkroner'n. Noen av gjestene kommer gjerne litt før registreringstid for å få seg en varm kopp te og prate med hverandre. Mange av dem har vært på jakt etter jobb hele dagen. En italiener med malingrester på hendene kommer med sjokolade og espresso til Schwalbach og de andre i bymisjonen.

– Slik som det er nå kan vi ikke holde åpent hele året. Pengene rekker bare til seks måneder, og derfor har vi valgt å holde stengt i sommerhalvåret. Det er tross alt vinteren som er verst, sier Schwalbach.

Pengene får de fra justis- og beredskapsdepartementet gjennom tiggerpakken. Schwalbach håper at de kan få mer støtte fra staten, slik at de slipper å stenge tilbuet i april.

– Inshallah, sier en gjest, mens han legger sine femten kroner på bordet. Hvis Gud vil.

Midnattstiggerne

Angelica og familien hennes har også benyttet seg av Femtenkroner'n, men som oftest sover de i det de kaller for sigøynerbilen. Den står aldri på samme sted hver natt, så det er ikke alltid de finner den for natten. Iblant må de sove på pappkartong på gaten.

– Det vil være katastrofalt for mange i Bergen hvis Femtenkroner'n stenger. Ulempen med tilbudet for oss som tigger er at dørene stenger klokken ti, og da kan man ikke tigge om kvelden. Det er aller mest lukrativt å tigge om kvelden når folk er ute på fest, sier Angelica.

Disse disco-menneskene, som hun kaller dem, er en veldig innbringende inntektskilde i helgene. Da kan Angelica tjene mellom fire- og femhundre kroner hvis hun er oppe hele natten, til forskjell fra de vanlige hundre som hun i gjennomsnitt tjener på en dag. Hun og mannen bytter på å sitte overfor Deli de Luca og utenfor Dolly Dimples. Der sitter de og er vitne til at folk bli mer og mer beruset utover natten. Striptease-reklamesykkelen tar runde etter runde på Torgallmenningen. Fire-fem forskjellige stereoanlegg krangler om oppmerksomheten til natteranglerne, bare tidvis overdøvet av latter og allsang fra festglad ungdom på vei fra det ene utestedet til det andre.

Madre famiglia

Angelica bretter til side et av de mange sjalene sine, og avdekker store arr på halsen og magen. Operasjonsarr, kaller hun dem. Hun har skjoldkjertelkreft, og har blitt operert flere ganger hjemme i Romania. Før fikk hun penger av den rumenske staten til å finansiere behandlingen. Det ble det slutt på for to år siden.

– For å få pengene, måtte jeg hele tiden dokumentere at jeg var syk. Da måtte jeg ta toget til Bucuresti. Det kom en dag da jeg ikke hadde råd til å ta toget til byen, og da stoppet pengene, sier hun.

Da reiste hun sammen med mannen og deres 26 år gamle datter til Norge. Hun har fire andre barn, men alle er voksne og klarer seg på egenhånd. I tillegg til fem barn og fire barnebarn tar hun seg av en

FROSKEPERSPEKTIV. Angelica og ektemannen kan sitte på bakken og tigge i opptil et helt døgn. De tjener aller mest i helgen. FOTO: LENE THORBJØRNSEN

jente som ikke er i slekt med henne, men som ble forlatt av sin mor da hun var liten. Hun bor hjemme i Romania sammen med en av Angelicas sønner, og får penger tilsendt fra familien i Norge.

– Jeg håper at kommunen tenker seg om to ganger før de gjør det ulovlig å tigge. Jeg dro ikke fra hjemmet mitt i Romania fordi jeg syntes det var gøy, sier hun.

En nødløsning

Angelica og familien hennes deler skjebne med mange mennesker. Etter at Romania ble medlem av EU i 2007 har et ukjent, men høyt antall rumenske sigøyner migrert til vesteuropeiske land i håp om et bedre liv. Journalist og forfatter Tore-Jarl

Bielenberg har jobbet med sigøyneres kultur i mange år. Han tror at århundregamle fordommer og ren uvitenhet hindrer nordmenn i å se at årsaken til at noen tigger ikke er latskap, men nødvendighet.

– I vårt protestantiske land med luthersk arbeidsetikk kommer tigging i konflikt med manges moralsyn. De ser ikke at det faktisk krever stor innsats å reise fra familien, dra til et fjernt land og tigge sammen litt penger til familiens underhold. Late mennesker ville holdt seg hjemme, sier han.

– Blant de fleste sigøynergruppene regnes tigging som en skam, men det er likevel bedre å tigge i et fjernt land enn å se egne barn gå sultne og elendig kledd. Tiggingen er altså en nødløsning.

Bielenberg mener at årsaken til at det kommer tiggere til Norge, er de store samfunnsomveltningene i Øst-Europa. De har skapt stor fattigdom som i følge ham i særlig grad har rammet sigøynerne.

– De statlige bedriftene, der sigøynerne tidligere arbeidet, er for det meste lagt ned. Arbeiderne mistet da sine bedriftsboliger og ble fordrevet til primitive landsbyer, der de sanitære forholdene er elendige og det nesten ikke finnes muligheter for arbeid, skolegang og helsestell.

Fisk og julebrus light

En mann kommer bort til Angelica med en julebrus light. Han jobber på Robin Hood Huset, forklarer hun. De smiler og tøyser med hverandre en stund, før han sier «ha det» og trasker videre. Hun roper etter ryggen hans. Hun vil vite hva de serverer i dag. Han roper tilbake, og forsvinner rundt hjørnet.

– Fisk? Ånei, ikke igjen, sier hun, og ler.

De mange sjalene Angelica har tullet rundt hodet begynner å bli nokså møkkete. I likhet med Schwalbach fra Kirkens Bymisjon synes Angelica det hadde vært flott med et dusjtilbud. De som er muslimer kan gå i moskeen for å dusje, men Angelica og familien hennes er dypt kristne. Hun forteller at det iblant går en mann rundt og spør folk om de vil være med hjem til ham og ta en dusj. Detør hun ikke. Hun sier hun er redd for hva slags hensikter han har, og for hva mannen hennes vil si dersom hun takker ja til tilbuddet.

– Sigøynermenn er veldig sjalu. Det er alltid en sjanse for å bli utsatt for vold hvis man ikke oppfører seg riktig ovenfor sin mann, forklarer hun.

Et sort hull

Selv om hun ikke kan språket, har Angelica skaffet seg mange venner i Norge. Men til tross for at hun synes nordmenn stort sett er ganske greie, er hun frustrert over det hun mener er en pågående diskriminering av sigøyner.

– Ofte, både i Norge og i Romania, får man skylden for det resten av sigøynersamfunnet gjør, selv om man ikke har noe med det å gjøre. Jeg er et godt menneske. Jeg tigger, ja, men jeg maser ikke, og jeg stjeler ikke, sier hun.

Bielenberg tror ikke Norge er blant landene som behandler tiggere verst, men han påpeker at tiggere ikke er spesielt velkomne i hverken Norge eller resten av Europa.

– Den norske regjeringens forslag om nasjonalt tiggeforbud, som foreløpig er lagt på is, viser myndighetenes holdning til tiggere. Men det er ikke bedre, kanskje heller verre i mange andre land, sier han.

Bielenberg tror at mange mennesker som har tatt personlig kontakt med tiggere ofte sitter igjen med et varmt og positivt inntrykk.

– Så hvorfor synes vi det er ubehagelig å gå forbi tiggere?

– Fordi vi da står ansikt til ansikt med en dyp og omfattende fattigdom, som Norge stort sett har sluppet å se etter andre verdenskrig. Men fattigdom var også norsk virkelighet i tidligere tider. Med tiggerne skuer vi ned i et sort hull som vi instinktivt frykter å falle ned i selv. Mulighetene er der, kløften mellom rike og fattige øker også i Norge, for ikke å snakke om i mange land i EU. Det skaper en ubehagelig redsel vi helst vil unngå.

Tyske sigøynerblokker

Om Norge tar godt vare på tiggerne i forhold til andre vesteuropæiske land synes Angelica det er vanskelig å svare på. Hun har en datter som tigger i Italia, og hun har hørt mange forskjellige historier fra andre som tigger i andre land. Etter hva hun har hørt fra dem som tigger i Tyskland, synes hun det ville være fint om Norge tok noen ideer derfra.

– I Tyskland bygger de egne blokker som sigøyner kan bo i. Det skulle jeg ønske de kunne gjøre her også. Eller i Sverige, der er de veldig greie mot tiggere, de får

sitte foran butikkene, og de har et veldig bra mattilbud.

Det er stor forskjell på hvordan europeiske land behandler tiggere. Denne forskjellen finner man også mellom våre nærmeste naboer. I Danmark, der man har innført et generelt tiggeforbud, har antallet tiggere tilsynelatende sunket, mens det i Sverige ser ut til å ha steget. Bielenberg tror ikke hverken et lokalt eller regionalt forbud vil være ønskelig.

– Det løser i hvert fall ikke sigøynernes problemer om det blir innført tiggeforbud. De har ofte ingen andre legale måter å få inn noen slanter på. Nøden kan derfor tvinge folk ut i kriminalitet om tigging blir forbudt. Ved et lokalt forbud, vil tiggerne måtte forflytte seg til andre steder for å holde hodet over vannet.

Hjemlengsel

Før hun fikk kreft pleide Angelica å selge sigaretter, solsikkefrø og gresskar på gaten hjemme i Romania. Det var hun ikke sertifisert til, så hun måtte passe seg så hun ikke ble oppdaget. Hun smiler sitt tannløse smil når hun forteller om huset de hadde i Tîrgu Jiu. Det ble konfiskert etter sovjetiden. Angelica håper at hun en dag kan dra tilbake og se familien sin og hjemmet sitt. Men for øyeblikket må hun nøye seg med å være et kjent fjes som ingen kjenner i en by der det regner 242 dager i året.

FRAMTID. Det spørker for de 25 overnattningsplassene i Kong Oscarsgate hvis ikke tilbuet blir bevilget me penger. FOTO: LENE THORBJØRNSEN